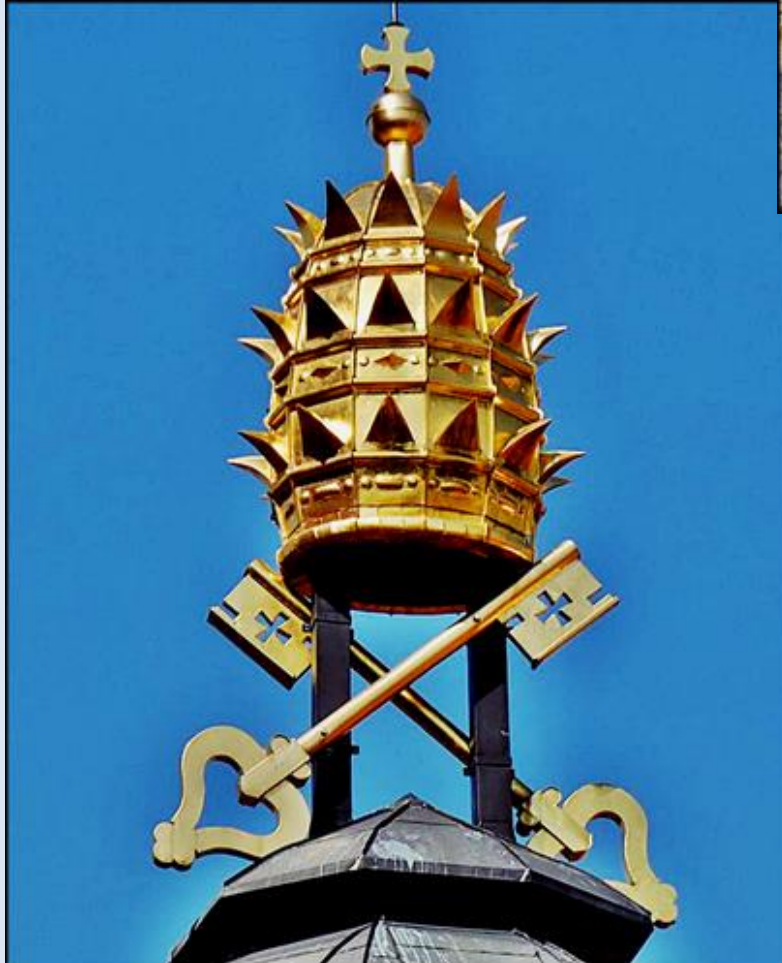




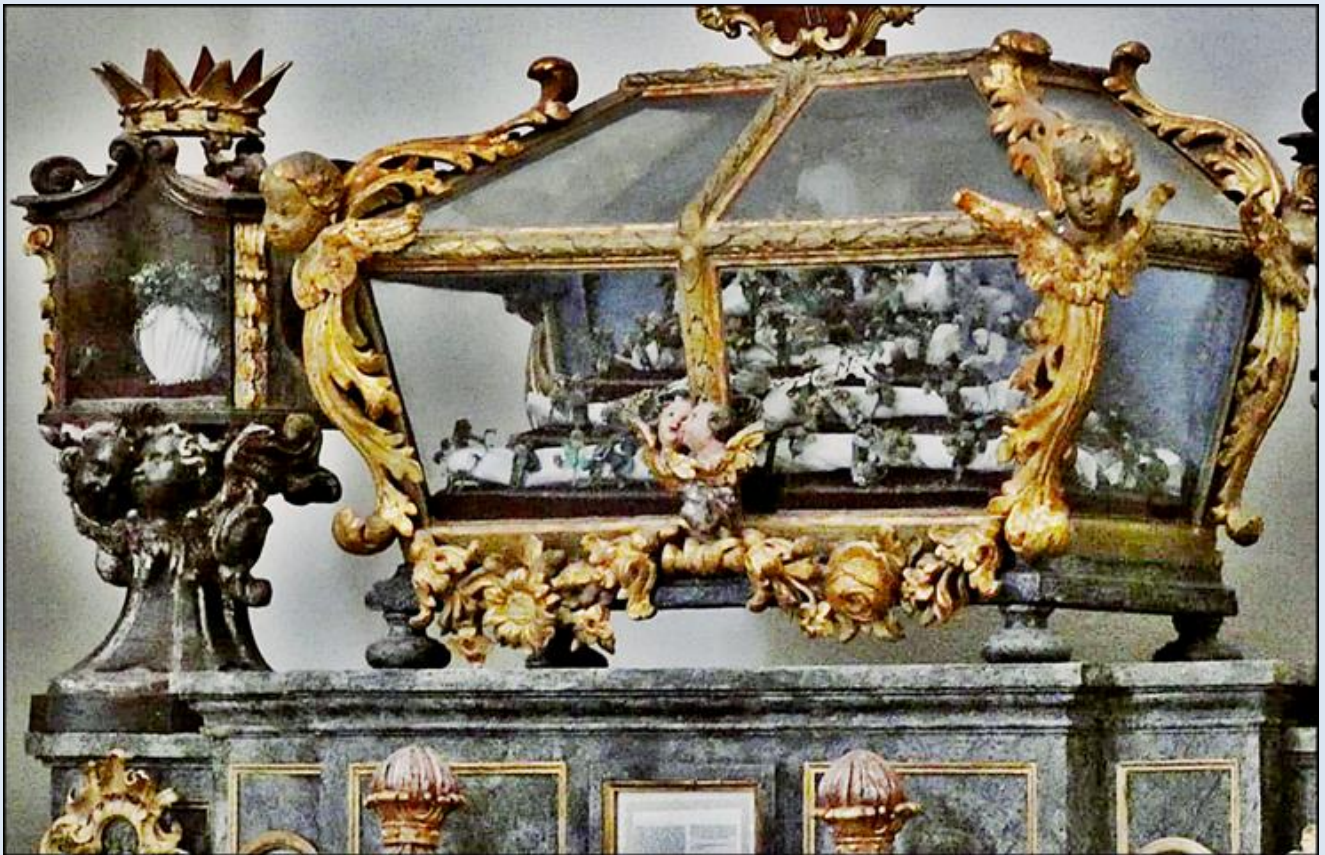
CZECHY

Hradec Králové

Kaplica pw. św. Klemensa







Kaple svatého Klimenta

Kaple je zasvěcena sv. Klimentu I., v pořadí čtvrtému papeži, mučedníku. Úcta ke sv. Klimentu se do našich zemí dostala prostřednictvím mise slovanských věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje.

Pro samotný vznik kaple nejsou písemné ani archeologické prameny, ovšem na základě patronie je možno soudit, že původní (románská) sakrální stavba mohla vzniknout už na přelomu 9. a 10. století.

Z dějin gotické kaple sv. Klimenta:

1. pol. 14. století – v době velkého rozvoje města souvisejícího s pobytem Elišky Rejčky byla pravděpodobně postavena jednodílná gotická kaple. Měla obdélníkový tvar, její kněžiště bylo kvůli okolní zástavbě netradičně orientováno k severu. Délka lodě tehdy byla přibližně 11 m. Z původní gotické kaple jsou dnes dochovány jen zbytky zdiva (převážně jako součást Bílé věže).

1574 – výstavba Bílé věže, kdy bylo odbouráno jižní průčelí a místo toho vznikl renesanční portál; délka lodí tím byla zkrácena.

Červen 1680 – návštěva císaře Leopolda I. v Hradci Králové. Císaři byl předveden i údajně „nejstarší kostel“ v Čechách, jehož stav ovšem nebyl potěšující. To mělo za následek snahu o nápravu.

9. 4. 1714 byla v gotické kapli celebrována poslední mše svatá.

Z dějin barokní kaple sv. Klimenta:

1715 – začala výstavba barokní kaple, architektem byl proslulý Jan Blažej Santini-Aichel. Santini zachoval původní severojižní orientaci stavby; oválný vnitřní prostor kaple (o rozměrech 3,65 x 10,65 m) s osmi výklenky byl vsazen do obdélníkových obvodových zdí původní gotické kaple. Na jihu bylo pro vstup do kaple využito přizemí Bílé věže. Pohled jistě upoutá členitá střecha zakončená tzv. lucernou, na níž jsou umístěny papežské atributy, tj. zkřížené svatopetrské klíče a papežská tiára s křížkem. Celková výška prostoru včetně lucerny je 21 m.

23. 11. 1717 – na svátek sv. Klimenta byla v barokní kapli sloužena první mše svatá.

14. 9. 1721 – biskup Jan Adam Vratislav z Mitrovic kapli slavnostně vysvětil.

1737 – biskup Jan Josef Vratislav z Mitrovic získal pro vedle stojící katedrálu Svatého Ducha od papeže Klimenta XII. ostatky sv. Klimenta.

1788 – za biskupa Jana Leopolda Haje byly světcovy ostatky umístěné v proskleném relikviiři (zhotoven r. 1747) přeneseny z katedrály do kaple sv. Klimenta. Z katedrály se sem dostaly také ostatky družek sv. Voršily a soubor obrazů křížové cesty.

V průběhu 20. století kaple postupně chátrala až k havarijnímu stavu.

23. 11. 1979 – v kapli byla celebrována poslední mše svatá před jejím uzavřením.

1996 – kaple byla bezúplatně převedena z majetku města do vlastnictví Římskokatolické farnosti HK I, aby mohla být znovu využívána k liturgickým účelům.

1995–1998 – z podnětu duchovního správce proběhly důkladné opravy zcela zdevastované kaple podle projektu Ing. arch. Jiřího Krejčíka. Práce prováděla firma Jaromíra Khajla z Hradce Králové. Před těmi, kdo se na opravách podíleli, stálo množství úkolů: statické zajištění kaple, rekonstrukce střechy a její pokrytí měděným plechem, repliky papežských insignií na střeše, nové vitráže, vodovodní přípojka, kanalizace, elektroinstalace, nahrazení pískovcové podlahy keramickou dlažbou... atd. Byly zrestaurovány konsekrační kříže na stěnách kaple, na kůru byla zhotovena nová podlaha a zrestaurováno zábradlí. Zrestaurovat bylo zapotřebí i všechny tři oltáře a lavice. Na východní straně kaple byla přistavěna sakristie se sociálním zázemím.

22. 8. 1998 – Karel Otčenášek, 23. biskup královéhradecký, sloužil první mši svatou v opravené kapli.

Zrestaurovaný barokní interiér kaple

Hlavní oltář – je zhotoven z šedého mramoru a dřeva; oltářní obraz (olej na plátně) zobrazuje sv. Klimenta. Oltář je připisován sochaři Ondřeji Deckerovi (1687–1752).

Dřevěný boční oltář na epistolní straně – nese prosklený zlatcený relikviiř s ostatky sv. Klimenta, na rakvi je medailon s nápisem Corpus S. Clementis M. (= tělo svatého mučedníka Klimenta). Oltář je doplněn čtyřmi schránkami s ostatky družiny sv. Voršily.

Dřevěný boční oltář Piety na evangelijní straně – je na něm umístěno barokní sousoší Piety (z 1. pol. 18. stol.) v dřevěné prosklené skříni.

Presbytář je doplněn o nové vybavení podle potřeb dnešní liturgie: oltářní stůl (oltář), ambon (místo pro čtení bohoslužebných textů), sedes (sedadlo pro kněze). Vše zhotovil z pískovce akad. sochař Stanislav Malý a 26. 8. 2000 posvětil královéhradecký biskup Dominik Duka.

Kůr – r. 1749 jej z dubového dřeva zhotovil František Karel Pešínský.

Varhany – nástroj zhotovila firma Kánský-Brachtl z Krnova. Byly posvěceny 13. 6. 2004 královéhradeckým biskupem Dominikem Dukou.

Publikace vydaná k 300. výročí dokončení barokní přestavby kaple:

NĚMEČEK Jiř. *Kaple sv. Klimenta v Hradci Králové.*

Hradec Králové 2017, 107 s. ISBN 97880-270-2495-7.

zdjęcia: Artur Nitecki